

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 36 din data de 17.01.2024

Dosar nr. 164/2022

Petiția nr. 1687/07.03.2022

Petent:

Părți reclamate: Concept Apps Development SA

Obiect: refuz acces în aplicație pe motiv că nu deține carte de identitate

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamațiilor

2. **Concept Apps Development SA** cu sediul în București, str. Maria Hagi Moscu nr.1, et.1, a. 4, sector 1

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 1687/25.03.2022 a fost citat petentul, iar prin adresa înregistrată sub nr. 2202/25.03.2022 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu 14.04.2022.

5. Procedură legal îndeplinită.

6. Prin adresa înregistrată sub nr. 2793/14.04.2022, partea reclamată depune punct de vedere, care este comunicat petentului prin adresa înregistrată sub nr. 3158/04.05.2022.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

7. Prin petiția înregistrată sub nr. 1687/07.03.2022 petentului i-a fost refuzat accesul la un serviciu oferit de Partea reclamată., sub condiția prealabilă a verificării identității pentru motivul ca nu a putut prezenta o carte de identitate valabilă, având rezidența în afara României și îi este imposibil să intre în posesia unei cărți de identitate.

8. Partea reclamată Partea reclamată. a refuzat sa accepte pașaportul drept act de identitate valabil.

9. Se depun înscrișuri.

Sușinerile părții reclamate

10. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 2793/14.04.2022, partea reclamată susține că furnizează servicii de închiriere a autoturismelor și bicicletelor prin intermediul aplicației "Citylink", utilizatorilor înregistrați pe aplicație. Pentru a închiria un autoturism, este necesar ca utilizatorii să-și instaleze Aplicația Citylink pe telefonul mobil, și să-și creeze un cont, acceptând și fiind de acord cu Termenii și Condițiile Citylink, acestea având valoarea juridică a unui contract încheiat la distanță. În vederea creării contului, utilizatorii trebuie să introducă în aplicație datele personale din cartea de identitate și să indice datele de contact (numărul de telefon și adresa de e-mail), să încarce în Aplicație o fotografie de tip "selfie" cu cartea acestora de identitate și cu permisul de conducere, precum și să introducă datele valide ale cardului bancar. Astfel, încheierea Contractului se realizează prin acceptarea Termenilor și Condițiilor de către utilizatori, acceptarea realizându-se prin intermediul aplicației Citylink.

11. Partea reclamată susține că la data de 07.03.2022, petentul și-a creat un cont de utilizator pe aplicația Citylink, introducând o fotografie conținând un pașaport de tip CRDS¹ în aplicație și acceptând Termenii & Condițiile. Potrivit legislației române, cetățenii români care doresc să-și legalizeze domiciliul din străinătate în evidențele din România, pot să solicite emiterea unui pașaport cu mențiunea țării de domiciliu (*pașaport ce poartă acronimul CRDS, de la "cetățean român cu domiciliul în străinătate"*).

12. Operatorul Citylink i-a comunicat Utilizatorului, prin intermediul unui coleg din cadrul call center-ului, simplul fapt că, pentru a putea utiliza serviciile Citylink, având în vedere cetățenia română a Utilizatorului, trebuie să încarce o fotografie față-verso cu cartea acestuia de identitate (buletin), moment în care Utilizatorul a răspuns vizibil deranjat că nu deține o carte de identitate, nelocuind în România la acea dată. Reprezentantul societății a încercat să-i explice petentului faptul că, având cetățenie română, pașaportul nu este acceptat în aplicație în vederea utilizării serviciilor. Urmare a acestui fapt, Utilizatorul a solicitat ștergerea tuturor datelor furnizate societății, depunând apoi petiție la CNCD și acuzând societatea de o presupusă nerespectare a art. 1 alin. (2) lit. f) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

13. Se arată că potrivit prevederilor art. 12 alin. (3) ale Ordonanței de urgență nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, care constituie cadrul legal care reglementează evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, prin care se asigură realizarea raporturilor juridice dintre persoanele fizice, juridice și instituțiile statului de drept, "*prin act de identitate se înțelege cartea de identitate, cartea de identitate simplă, cartea electronică de identitate, cartea de identitate provizorie și buletinul de identitate, aflate în termen de valabilitate.*" De asemenea, art. 13 alin. (1) și (3) prevăd că: "*(1) Actul de identitate face dovada identității, a cetățeniei române, a adresei de domiciliu și, după caz, a adresei de reședință. (3) Cartea electronică de identitate permite titularului autentificarea în sisteme informatice*

¹ Pașaport eliberat cetățenilor români care își stabilesc domiciliul în străinătate

ale Ministerului Afacerilor Interne și în sisteme informatice ale altor instituții publice sau private, precum și utilizarea semnăturii electronice, în condițiile legii”.

14. În ceea ce privește situația juridică a cetățenilor români care aleg să își stabilească domiciliul în străinătate, art. 20 din O.U.G. nr.97/2005 statuează: *”(1) Cartea de identitate provizorie se eliberează în următoarele cazuri: (...) c) în cazul cetățenilor români cu domiciliul în străinătate, care locuiesc temporar în România;”*

15. Potrivit legislației române în vigoare, la momentul la care un cetățean român decide să își stabilească domiciliul în străinătate, acesta este obligat să predea actul de identitate autorităților publice emitente la înmânarea pașaportului CRDS. Astfel, art. 34 alin. (6) prevede că *”Cetățeanul român care și-a stabilit domiciliul în străinătate are obligația ca, la înmânarea pașaportului simplu electronic ori a unui pașaport simplu temporar cu menționarea țării de domiciliu, să predea actul de identitate care atestă existența domiciliului în România, emis de autoritățile române”.*

16. Procedura IGPR privind legitimarea și stabilirea identității persoanelor ”PRO-PS-04-IGPR/DOP” din 22.10.2012 prevede că *”legitimarea și stabilirea identității unei persoane (...) constau în solicitarea și verificarea actului de identitate al acesteia, pentru a i se cunoaște datele de stare civilă, cetățenia, domiciliul ori reședința”.*

17. Având în vedere dispozițiile legale aplicabile sus-menționate, rezultă că singurul document care face dovada identității, a cetățeniei române, a adresei de domiciliu și, după caz, a adresei de reședință la acest moment pe teritoriul României este actul de identitate.

18. Se arată că Termenii & Condițiile Citylink, precum și răspunsul operatorului din call center nu fac decât să se alinieze normelor legale în vigoare la acest moment, nicidecum să urmărească restrângerea unui drept de acces al utilizatorului cu privire la un serviciu.

19. De asemenea, interesul societății este de a genera constant profit, prin urmare, niciun membru al echipei Citylink nu are interesul de a produce pierderi patrimoniale companiei prin restrângerea accesului la serviciile oferite de către Societate, cu atât mai puțin printr-o restrângere abuzivă a acestui acces.

20. Se arată că în activitatea societății, au existat foarte multe cazuri în care, utilizatori de rea-credință, nu și-au asigurat pe cardul bancar suficiente fonduri în vederea efectuării plății serviciilor oferite de către Citylink, societatea suferind grave pierderi patrimoniale urmare a acestui fapt. În consecință, prin cunoașterea adresei de domiciliu și a datelor utilizatorilor, societatea are posibilitatea de a se îndrepta pe cale judiciară împotriva utilizatorilor rău-platnici, în vederea recuperării prejudiciului suferit, adresa de domiciliu fiind esențială, printre altele, pentru stabilirea competenței materiale a instanței, în lipsa cunoașterii adresei de domiciliu, procedura de recuperare a prejudiciilor materiale este anevoioasă, ajungându-se până la procedura citării prin publicitate a pârâtului-debitor.

21. Depune înscrisuri.

IV. Cadrul legal aplicabil

22. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1

„(3) România este stat de drept, democratic și social în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate. ”

Art. 4

„(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială. ”

Art. 16 – Egalitatea în drepturi

”(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Art. 14 - Interzicerea discriminării

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată

Art. 2

„(1) În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

✓ **Ordonanța de urgență nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români**

✓ **Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor**

V. Motivele de fapt și de drept

23. În fapt, Colegiul director reține că petentului i s-a refuzat accesul în aplicație pe motiv că nu deține carte de identitate.

24. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

25. Analizând faptele sesizate în petiție, Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă”*.

26. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de către petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind discriminatorie aceasta trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

27. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă *atinge un drept*, oricare dintre cele garantate de tratatele internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (O.G. nr. 137/2000, art. 1 alin. (2): *„Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”*, art. 2 alin. (1): *[...] „restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”*; Protocolul 12, art. 1 alin. (1): *„Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]”*.

28. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. (1) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și

sanționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. (1) deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. (1), și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care *tratamentul aplicat să fi fost diferit*. Subsecvent, *tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice*.

29. În speță, petentul sesizează faptul că partea reclamată i-a refuzat accesul la un serviciu oferit de partea reclamată, în aplicația "Citylink", pe motiv că nu deține carte de identitate, fiind cetățean român.

30. Colegiul director reține că petentul a dorit să beneficieze de serviciile de închiriere autoturisme și biciclete prin intermediul aplicației "Citylink". Pentru a închiria un autoturism, este necesar ca utilizatorii să-și instaleze aplicația Citylink pe telefonul mobil, și să-și creeze un cont. Pentru crearea acestuia, utilizatorii trebuie să introducă în aplicație datele personale din cartea de identitate și să indice datele de contact (numărul de telefon și adresa de e-mail), să încarce în Aplicație o fotografie cu cartea de identitate și permisul de conducere, precum și să introducă datele valide ale cardului bancar. Astfel, încheierea Contractului se realizează prin acceptarea și fiind de acord cu Termenii și Condițiile Citylink de către utilizatori, prin intermediul aplicației, acestea având valoarea juridică a unui contract încheiat la distanță.

31. Colegiul director este de opinie că partea reclamată nu a aplicat un tratament diferențiat petentului. Potrivit legislației în vigoare, la momentul emiterii pașaportului CRDS, titularul acestuia, care și-a stabilit astfel domiciliul în străinătate, trebuie să predea în mod obligatoriu cartea sa de identitate autorității emitente, singura posibilitate legală de identificare existentă la acest moment în România cu privire la această categorie de cetățeni este obținerea și prezentarea unei cărți de identitate provizorie, care are aceeași putere legală precum cartea de identitate simplă.

32. Astfel, singurul document care face dovada identității, a cetățeniei române, a adresei de domiciliu și, după caz, a adresei de reședință la acest moment pe teritoriul României este actul identitate.

33. Din analiza obiectului petiției raportat la îndeplinirea elementelor constitutive ale faptei de discriminare, Colegiul director constată că, în speță, nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor privind un tratament de deosebire (restricție, excludere, preferință) între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit, nefiind încălcat principiul egalității și nici cel al nediscriminării.

34. Prin urmare, Colegiul director constată că, în cazul semnalat de petent nu sunt îndeplinite, în mod cumulativ, elementele constitutive ale faptei de discriminare, în sensul că petentului nu i-au fost restrânse ori înlăturate recunoașterea, folosința sau exercitarea,

În condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu sunt întrunite elementele constitutive ale faptei de discriminare potrivit prevederilor art. 2 alin.(1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată; (nu este tratament diferențiat).
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS Csaba Ferenc - Membru

BABUȘ Radu - Membru

BĂNICĂ Claudia Cerasela - Membru

DIACONU Adrian - Membru

GRAMA Horia - Membru

JURA Cristian - Membru

MOȚA Maria - Membru

OLTEANU Cătălina - Membru

POPA Claudia Sorina - Membru

RAIU Cătălin - Membru

SĂVULESCU Radu - Cosmin - Membru

Data redactării: 14.02.2024
Redactată și motivată F.L.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.